

Crimen Fori Ecclesiastici

Seu Decretalium Gregorii IX. Pont. Max. Liber V ; Brevi Methodo ad discentium utilitatem Expositus, In quo praecipuae circa Materiam hujus Libri Quinti, quae tum in Theoria, tum in praxi occurrunt, difficultates solvuntur, allatis etiam contrà sentientium fundamentis, & horum solutionibus

Accedunt duo Indices, unus Titulorum initio Operis, alter rerum, & verborum notabilium in calce ejusdem

Schmalzgrueber, Franz

Ingolstadii, 1727

VD18 13510827-001

§. V. De Criminis Delatione per viam Exceptionis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-75232](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-75232)

De Criminis delatione per viam Exceptionis.

S U M M A R I U M.

241. &c. Quotupliciter viâ Exceptionis crimen in Judicium deduci possit?
244. &c. An casu, quo civiliter opponitur crimen, reus de eo condemnari ad poenam possit?
248. &c. Quis sit Effectus Exceptionis quâ accusatori, vel testi crimen opponitur criminaliter?
251. &c. Quem effectum habeat Exceptio criminis oppositi ad impediendam consecrationem, ordinationem &c.
158. Quid presumendum sit, quando dubitatur, an crimen oppositum per Exceptionem sit civiliter, vel criminaliter?
241. **Q**Uæritur I. quotupliciter viâ Exceptionis crimen in Judicium deduci possit? *xy.* Dupliciter, videlicet civiliter, & criminaliter: *Civiliter*, quando crimen obijcitur per modum Exceptionis ad effectum, ut actoris, seu accusatoris intentio diluatur, ut puta, quando, ne testi adhibeatur fides, excipitur contra eum, quòd sit falsarius, & subornatus; vel ne actor admittatur ad agendum, eidem opponitur infamia, Excommunicatio &c.
242. *Criminaliter*, quando crimen obijcitur non solum, ut diluatur Actoris intentio, sed etiam, ut infligatur ei poena commensurata delicto. Ita Clar. §. *fin. q. 19. n. 2. & seqq.* Boss. *n. crim. tit. quom. proced. per Except. tr. 1. & 3.* Scaccia l. 1. *de Judic. c. 75. n. 2.* Schambog. *hic n. 40.* Wiestner n. 101. Reiffenstuel n. 235. & 236.
243. Huic posteriori simillima est illa, quâ illi, qui ad Prælaturam, vel aliam Dignitatem, aut Beneficium Ecclesiasticum, aliamve provisionem jam promotus, ejusque titulum affectus est, obijcitur crimen, quod de Jure obstat ejus consecrationi, ordinationi, aut missioni in possessionem. Wiestner *hic n. 103. & hujusmodi.*
244. **Q**Uæritur 2. an casu, quo actori, vel testi civiliter opponitur crimen, de eo convictus condemnari possit ad poenam ordinariam, vel extraordinariam? *xy.* Negative; sed solum à proposita accusatione, vel testificatione per Sententiam interlocutoriam removetur *c. cum dilectus 2. §. verum de Ordin. Cognit. Clar. §. fin. q. 19. n. 2.* Boss. *tit. quom. proced. per Except. n. 8.* Decian. *tr. crim. l. 3. c. 30. n. 3.* Scaccia l. 1. *de Judic. c. 75. n. 3.* Canis. *Summ. l. 4. tit. 19. §. 19.* Vivian. *in c. cum dilectus cit. & sed per hoc.* Barbol. *ibid. n. 5.* Pirhing *hic n. 103. not. 5.* Schambog. *n. 40.* Wiestner n. 102. Reiffenstuel n. 237.
245. **R**atio est, quia Judex suum officium impertiri, & sententiam formare debet juxta formam, sive petitionem deductam in Libello, seu finem, ad quem actio, vel exceptio tendit *c. qualiter 24. b. tit. & c. licet 31. de Simon. ibi, Ut juxta Judicij formam sententia quoque forma dicitur.* Atqui civiliter excipiendo opponens accusatori, vel testi cri-
- men, ipsum petit duntaxat removeri à proposita accusatione, vel testificatione, non vero condemnari ad poenam *c. cum dilectus cit. Ergo &c.*
- Excipitur tamen casus, quo agent²⁴⁶ criminaliter viâ Exceptionis obijcitur crimen, contingens Delictum, vel causam principalem, ut si marito uxorem accusanti de adulterio, hæc excipiendo obijcitur lenocinium, aut testi reus, vel hujus Advocatus opponat, quòd testimonium falsum circa causam principalem dixerit; nam in primo casu, probato sufficienter crimine, procedi potest ad poenam ordinariam, ad extraordinariam in secundo, ut desumitur ex l. *nullum 14. fin. C. de testib. & notat Laym. in c. 1. de Except. n. 5. & 6.* Wiestner *hic n. 102. & excipendus.*
- Neque opus est hoc casu novo Pro²⁴⁷ cessu, cum ob connexionem censeatur eadem esse causa cum illa, quæ principaliter in Judicium deducta est. Bartol. *in l. ex lege 2. §. si in publico 5. ff. ad Leg. Jul. de adult. n. 20.* Decian. *tr. crim. l. 3. c. 30. n. 3.* Scaccia l. 1. *de Judic. c. 75. n. 3.* Wiestner *loc. cit.*
- Ne tamen eo casu, quo civiliter per Exceptionem opponitur Actori, vel testi crimen, Delicta maneant impunita, poterit hoc casu Judex inchoare novum Processum viâ Inquisitionis, & ubi delatus de crimine legitime convictus fuerit, ad ejus condemnationem, & punitionem procedere, ut cum DD. *citt.* observat Passerin. *in c. 1. b. tit. in 6. n. 13.*
- Q**Uæritur 3. quis sit Effectus Except²⁴⁸ tionis, quâ accusatori, vel testi crimen opponitur criminaliter? *xy.* Est idem fere, qui accusationis: nam ita excipiens dicitur assumere partes Accusatoris. Clar. §. *fin. q. 19. n. 3.* Scaccia *de Judic. l. 1. c. 75. n. 2.* Ex quo sequitur 1. quòd sicut in Accusatione exprimi debet criminis commissi locus, & tempus, ita & in Exceptione criminaliter opposita accusatori, vel testi. Clar. *n. 3. cit. & hinc insertur, Gaill. l. 1. observ. 64. n. 10.* Scaccia *n. 2. cit. Rosbach. prax. crim. tit. 1. c. 10. n. 12.* Pirhing *hic n. 103. not. 5.* Wiestner *n. 103.* Reiffenstuel *n. 239. 2.* Sicut, quando ceceptum est agi viâ Accusatio-

nis, & Inquisitionis, non potest intervenire Procurator, ita nec etiam, quando agitur hac viâ Exceptionis criminaliter intentatâ. Clar. l. cit. §. item sicut. Scaccia l. cit. 3. Denique omnia, quæ servantur in Judicio accusationis, servanda sunt etiam in hoc Judicio Exceptionis criminalis; quia hæc Exceptio tendit ad puniendum, & ideo accusationi æquiparatur. Clar. l. cit. §. & breviter.

849 Hinc si excipiens criminaliter crimen à se objectum legitime probaverit, accusator, vel testis, contra quem probatum est, non tantum removeri debet ab accusatione, vel testificatione proposita, sed etiam puniri poenâ à Jure statutâ illi crimini, vel si nulla talis statuta est, condemnari ad arbitrarium. Clar. n. 3. cit. pr. Scaccia n. 2. Schambog hic n. 40. Pirhing, Wiestner, Reiffenstuel l. cit. Contra si Excipiens in probatione defecerit, is, cui ira objectum est crimen, ab eo absolvitur per sententiam, & ita, ut super eo crimine denuo accusari etiam ab alia non amplius possit arg. c. super his 16. h. tit. l. si cui 7. §. iisdem criminibus 2. ff. eod. Bartol. ad c. cit. n. 5. Decian. tr. crim. l. 3. c. 30. n. 2. Wiestner n. 130. cit.

850 In hoc tamen differt Judicium Exceptionis criminaliter oppositæ à Judicio Accusationis, quod si excipiens in probatione defecerit, non propterea contra ipsum procedatur ad poenam, puta de calumnia, vel alias, ad quas proceditur contra accusatorem de calumnia convictum. Felin. in c. 1. de Except. n. 18. Rosbach, prax. crim. tit. 1. c. 10. n. 16. quia parcius accusato, qui provocatus est arg. l. si adulterium 38. §. Imperator 8. ff. ad Leg. Jul. de Adult.

851 Quæritur 4. quem effectum habeat Exceptio criminis oppositi electo, vel aliter proviso in Dignitate vel Beneficio, an-

tequam consecratur, ordinetur, vel mittatur in possessionem? n. Eundem ferè effectum habet, quem Exceptio criminis criminaliter opposita accusatori, vel testi; nam sicut iste non tantum repellitur à proposita accusatione, vel testificatione, sed etiam punitur, ita etiam talis, probato crimine, non solum inapeditur à Consecratione, & possessionis apprehensione, sed insuper Jure, per Electionem, Confirmationem, vel aliam Provisionem sibi quæsito privatur c. super his 16. h. tit. Joan. Andr. ibid. n. 10. Vivian. §. Excipiens, Pirhing hic n. 102. not. 2. Wiest. ibid. n. 103. §. hujusmodi

Ratio est, quia hujusmodi Exceptio, ut n. 243, dicitur, imitatur eam, quæ opponitur accusatori, vel testi criminaliter, igitur & ipsa ad poenam, probato crimine, infligendam tendit. Conf. quia bonum Ecclesiæ exigit, ut non diu habeat Prælatum inutilem. esset autem inutilis, si retineret titulum provisione sibi quæsito, & ob crimen sibi objectum, ac legitime probatum impediretur à Consecratione, Ordinatione &c. suscipienda, igitur non tantum ab ista impediri, sed etiam jure, per Electionem &c. sibi quæsito, privari debet, ut sic de alio sibi idoneo Prælato providere Ecclesia possit.

Quæritur 5. Quid præsumendum sit, quando dubitatur, an civiliter, vel criminaliter ab Excipiente objectum crimen, & in Judicium deductum sit? n. præsumitur objectum civiliter: proinde qui asserit illud objectum criminaliter, istud probare debet; quia contra se habet Regulam, quod Exceptio naturâ suâ non ad vindictam, sed agentis intentionem excludendam tendat, cum Dilectus 2. §. verum de Ordin. Cognit. & l. exceptio 1. pr. ff. de Except.

TITULUS II.

De Calumniatoribus.

S U M M A R I U M.

1. Quis dicatur calumniari, & esse Calumniator?
2. Discrimen inter Calumniam veram, & præsumptam.
3. Sc. Casus, in quibus Accusator liberatur à Calumnia præsumpta.
9. Sc. Quod sit Officium Judicis, quando accusator in probatione criminis delati succubuit?
11. Sc. Quæ poena Calumniatoribus in Jure statuta sit?

16. Sc. Utrum poena talionis locum defacto in foro habeat?
19. Sc. Quousque hodie in puniendis Calumniatoribus Juxta possit procedere?
23. Quis dicatur prævaricari?
24. Quotupliciter prævaricatio possit contineri?
25. Poenæ Prævaricatorum.
26. Quid sit tergiversari?
27. 28. Poenæ istius criminis.

IN Accusatione, de qua hæctenus, tripliciter delinqui potest, calumniando, prævaricando, & tergiversando can. si quem R. P. Schmalzgrueber L. V. T. I.

8. §. accusatorum, caus. 2. q. 3. & l. accusatorum 1. §. calumniari 1. ff. ad S. C. Turpill.

F 2

Quæ-